

Bestemmen?

De mens wikt, maar God beschikt?

In Genesis 24:44 wil de knecht van Abraham de familie van Rebekka overtuigen dat dit meisje de geschikte huwelijkskandidaat is voor Izaäk, de zoon van Abraham. Hij gelooft dat God zelf haar 'bestemd' heeft om de vrouw van Izaäk te worden. Tenminste, zo geven de meeste vertalingen 'hokiach' weer. De vertalingen zijn vrijwel eensluidend: NBV21 en HSV: bestemmen. Buber-Rosenzweig: bestimmen, Chouraqui: destiner. En Oussoren vertaalt 'toewijzen'.

Nu bestaat er in het Hebreeuws een goed woord voor 'bestemmen', 'bepalen', 'aanwijzen', namelijk 'ho'id'. Het woord 'hokiach' betekent echter 'tonen', 'voorop stellen' 'tegenover plaatsen'.

Als de knecht in Genesis 24:44 echt bedoeld had dat God Rebekka al bestemd had als vrouw voor Izaäk, waarom dan nog de toestemming vragen van de familie. Omdat Rebekka's familie godvrezende mensen zijn, gaan zij vanzelfsprekend akkoord met het voorstel van de knecht. Mogelijk speelt hebzucht daarbij een rol, want materieel gewin was, in elk geval bij Laban, de broer van Rebekka, een belangrijk item.

Het meest opvallende is echter dat Rebekka zélf om haar mening gevraagd wordt. Zij wordt niet zomaar uitgehuwelijkt. Ook niet als zowel de knecht als de familie instemmen met wat God blijkbaar al bepaald had. Nee, zij mag, móet zelfs, haar instemming betuigen. En een huwelijk aangaan met een man die zij nog nooit heeft gezien, zullen niet veel meisjes haar nadoen. Het zou volkomen logisch geweest zijn als zij als eis gesteld had haar eventuele toekomstige echtgenoot eerst in levende lijve te zien.

Maar, gelukkig, zij betuigt haar instemming en ieder is opgetogen.

In dit verhaal komt volgens mij duidelijk uit dat God wel bepaalde zaken op het oog heeft, maar dat de mens in laatste instantie kan beslissen of iets doorgaat. God stelt wel iets voor, maar de mens heeft de vrijheid dit uit te voeren:

God stelt voor, maar de mens bepaalt!

De verantwoordelijkheid van de mens is de goede keuzes te maken die God ons voorhoudt. Hij beschouwt ons niet als marionetten, maar als wezens die op een goede manier kunnen leven.

De goden die de mens zelf maakt zijn star. Zoals Jesaja 41:7 het verwoordt: Mensen maken zelf een vaststaand beeld en timmeren het zelfs vast zodat het niet omvalt. God is de levende, en mensen zijn levend en vrij om te kiezen

Lukas de Groot, Mei 2024